HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2026/2027-17)

DÜNYA KOAH GÜNÜ
18 KASIM 2026

Küresel Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı Girişimi (GOLD) öncülüğünde, Dünya KOAH Günü, her yıl Kasım ayının üçüncü çarşambası kutlanmaktadır. İlki 2002'de düzenlenen bu özel günün amacı, KOAH konusunda toplumsal farkındalık oluşturmak ve hastalığın yükünü azaltmaktır. Dünya KOAH Günü bu yıl 18 Kasım günü 50'den fazla ülkede yapılacak etkinliklerle kutlanacaktır.[1]

Özel günün bu yılki teması **"Daha İyi Bir Yaşam İçin KOAH'ın Erken Tanısı ve Yönetimi"**[2] olarak belirlenmiştir. Tema, KOAH'ın yaygın, önlenebilir ve tedavi edilebilir bir hastalık olmasına karşın çoğu zaman geç tanı aldığına dikkat çekmektedir.[1]

KOAH nedir?

KOAH, yani Kronik (Müzmin) Obstrüktif (Tıkayıcı) Akciğer Hastalığı, nefes yollarında mikroplardan kaynaklanmayan bir iltihaplanma sonucu gelişen, ilerleyici ve yaygın bir akciğer hastalığıdır.[3] Bu hastalıkta akciğerler hasar görür ya da balgamla tıkanır. Hava akışı kısıtlandığı için nefes almak giderek zorlaşır. Bazen amfizem veya kronik bronşit olarak da adlandırılmaktadır.[4]

KOAH'ın belirtileri nelerdir? [4,5]

- ✓ Sık sık öksürme veya hırıltılı solunum
- ✓ Günlük aktiviteleri yaparken nefes darlığı
- ✓ Derin nefes almakta zorlanma
- ✓ Aşırı balgam veya mukus
- ✓ Tekrarlayan akciğer enfeksiyonları

Risk faktörleri nelerdir? [4,5]

- ✓ Tütün ve tütün ürünleri kullanımı
- ✓ Pasif içicilik
- ✓ Mesleki toz, duman ve kimyasallara maruz kalım
- ✓ İç ortam hava kirliliği (odun, gübre, kömür dumanı)
- ✓ Dış ortam hava kirliliği
- ✓ Anne karnında yetersiz büyüme ve prematüre doğum
- ✓ Çocuklukta sık veya ağır solunum yolu enfeksiyonları

---

[1] [Internet] https://goldcopd.org/world-copd-day-2026/ Erişim: 06.11.2026.
[2] *Tema (İngilizce): "Early Diagnosis and Management for a Better Life"*
[3] [Internet] https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kronik-hastaliklar/khyh/koah.html Erişim: 06.11.2026.
[4] [Internet] https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/chronic-obstructive-pulmonary-disease-(copd) Erişim: 06.11.2026.
[5] [Internet] https://www.cdc.gov/copd/about/index.html Erişim: 06.11.2026.

Bu dokuman Dr. Hande Yıldırım tarafından, Prof. Dr. Dilek Aslan danışmanlığında 06.11.2026 tarihinde hazırlanmıştır.
Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:
Yıldırım H, Aslan D. Dünya KOAH Günü, HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2026/2027-17. [Internet]
http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/Erişim: 18.11.2026

- ✓ Astım
- ✓ Ailede KOAH öyküsü
- ✓ Alfa-1 antitripsin eksikliği

Dünya'da ve Türkiye'de KOAH ile ilgili durum nedir?

Dünya'da [4]

- ✓ KOAH, Dünya'da üçüncü ölüm nedenidir.
- ✓ 2023 yılında 3,4 milyon kişinin ölümüne yol açmıştır. Bu sayı tüm ölümlerin yaklaşık %6,0'ına karşılık gelmektedir.

Türkiye'de [6]

- ✓ Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2020 KOAH Raporu'na göre Türkiye'de yaklaşık 4 milyon KOAH hastası olduğu tahmin edilmektedir.
- ✓ Türkiye İstatistik Kurumu 2024 verilerine göre solunum sistemi hastalıkları, ölüm nedenleri arasında 3. sıradadır.
- ✓ Solunum sistemi hastalıklarına bağlı ölümlerin %61,5'i KOAH nedeniyledir.

KOAH'ta erken tanı ve tedavinin önemi nedir?

KOAH ilerleyici bir hastalık olmasına karşın önlenebilir ve tedavi edilebilir bir hastalıktır.[3] Erken dönemde başlanan tedavi hastalığın ilerlemesini yavaşlatır, belirtileri hafifletir ve ilerleyen dönemde yaşanabilecek alevlenmeleri önlemeye yardımcı olur.[1] Uygun ilaç tedavisine zamanında başlanması, sigarayı bırakma desteği ve risk faktörlerinin azaltılması akciğer fonksiyonlarının korunmasını ve yaşam kalitesinin artmasını sağlamaktadır. [1]

Kadınlarda KOAH ile ilgili neler öne çıkmaktadır?

- ✓ KOAH, yalnızca tütün ürünü kullananlarda, ileri yaştaki bireylerde veya erkeklerde görülen bir hastalık değildir. Kadınlarda, gençlerde ve hiç tütün ürünü kullanmamış kişilerde de ortaya çıkabilmektedir.[7]
- ✓ Kadınlar, sigara dumanı ve diğer zararlı maddelerin akciğere verdiği hasara karşı erkeklerden daha savunmasızdır.[8] Aynı miktarda tütüne maruz kalındığında kadınların KOAH gelişme riski erkeklerden daha yüksektir.[9]
- ✓ Tütün ürünü kullanmayan KOAH hastalarının dörtte üçünden fazlası kadındır.[9] Bunun başlıca nedeni, kadınların evde yemek pişirirken oluşan iç ortam hava kirliliğine daha çok

[6] [Internet] https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/haberler-16/19-kasim-dunya-koah-gunu.html Erişim: 06.11.2026.
[7] Türk Toraks Derneği. Türk Toraks Derneği'nin GOLD 2021 Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH) Raporuna Bakışı. Türk Toraks Derneği; 2021.
[8] [Internet] American Lung Association. Learn About COPD. https://www.lung.org/lung-health-diseases/lung-disease-lookup/copd/learn-about-copd Erişim: 06.11.2026.
[9] Scicluna, V., & Han, M. (2022). COPD in women: future challenges. *Archivos de bronconeumologia*, *59*(1), 3.

Bu dokuman Dr. Hande Yıldırım tarafından, Prof. Dr. Dilek Aslan danışmanlığında 06.11.2026 tarihinde hazırlanmıştır.
Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:
Yıldırım H, Aslan D. Dünya KOAH Günü, HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2026/2027-17. [Internet]
http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/Erişim: 18.11.2026

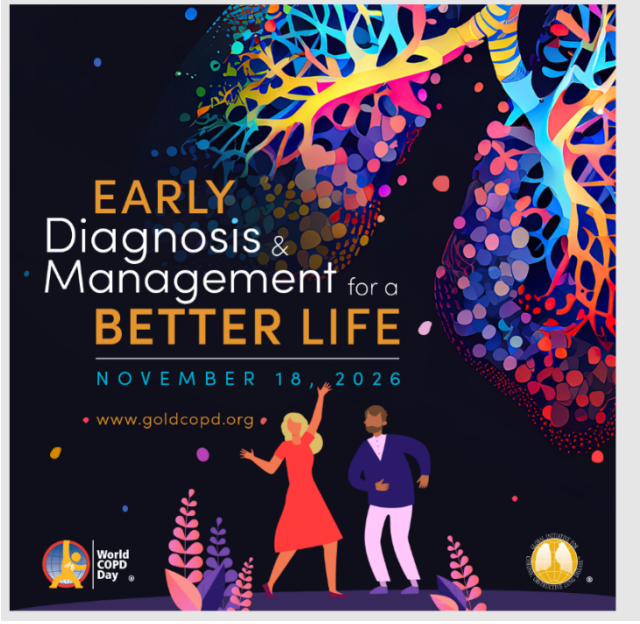
maruz kalmasıdır.[9] Dünyada yaklaşık 2,1 milyar insan yemeğini odun, tezek, bitki artıkları, kömür ya da gazyağı yakan açık ateşte veya verimsiz sobalarda pişirmektedir.[10]

KOAH tanısında gecikmeye neden olan etkenler nelerdir?

KOAH tanısında gecikmeye neden olabilecek birçok etken bulunmaktadır. Bu nedenler kişinin kendisinden, sağlık sisteminden ya da sağlık çalışanlarından kaynaklanabilir. Kişiler öksürük, balgam ve nefes darlığı gibi belirtileri önemsemeyebilir ya da doktora tam olarak anlatmayabilir. Sağlık kurumlarında solunum hastalıkları konusunda eğitimli personel yeterli olmayabilir. Sağlık çalışanları da KOAH'ı her zaman akla getirmeyebilir ve tanı için gereken testler yapılmayabilir.[1]

KOAH ile yaşarken nelere dikkat edilmelidir?[3,4]

- ✓ KOAH'lı bir kişinin tütün ürünleri kullanımını bırakması oldukça önemlidir. Kişi bu ürünleri uzun yıllardır kullanıyor olsa bile bırakmasının faydası vardır.
- ✓ Pasif içicilikten, evde yemek pişirirken oluşan dumandan ve diğer zararlı toz ve dumanlardan uzak durulmalıdır.
- ✓ Akciğer enfeksiyonlarından korunmak için her yıl grip aşısı yaptırılmalıdır.
- ✓ Zatürre aşısı yaptırılmalıdır.
- ✓ Hekim arafından önerilen ilaçlar düzenli kullanılmalıdır.
- ✓ Fiziksel olarak aktif kalmak önemlidir.

***Şekil 1**. GOLD tarafından 2026 Dünya KOAH Günü için hazırlanan "Daha İyi Bir Yaşam İçin KOAH'ın Erken Tanısı ve Yönetimi" temalı görsel.[1]*

[10] [Internet] World Health Organization. Household air pollution and health. https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/household-air-pollution-and-health Erişim: 06.11.2026.